

Ett annorlunda år

LASSE NORDSTRÖM

Dalarna är känt för sina starka traditioner. Och just här i Siljansbygden är de kanske som starkast. De allra flesta av oss vill bevara och föra traditionerna vidare till nästa generation men det finns också förespråkare som säger att ”traditioner är till för att brytas.” År 2020 blev året då vi bröt traditionerna, oavsett om vi ville eller inte.

Var är cyklisterna?

Det är första lördagen i juni och Sollerön står i full blom. Jag vaknar av fågelkvitter och inte av speakerrösten i högtalaren bortifrån starten av Siljan Runt. År 2020 bjuder på rekordmånga deltagare med ca 5 000 motionärer anmälda.

Men alla funktionärer och cyklisterna har sovmorgon för loppet är inställt. Många bokade stugor står tomma. Inga parkerade bilar finns på åkrarna. Inga vätskekontroller syns på vägarna runt Orsasjön och Siljan. Inga duschar brukas borta vid Idrottsparken.

Alla motionslopp ställdes in i Dalarna. Vasaloppet hann genomföras i grevens tid. Fäbodlunken sköts upp till nästa år. Vasaloppssveckan med cykel och löpning skedde digitalt.

Hembygdsgården. Foto: Torbjörn Nääs

Var är midsommaren?

Det är Solleröns ”julafton” dvs. midsommarafton och klockan är 17.00.

Jag är där jag brukar vara, nämligen på Hembygdsgården för att fira midsommar.

Det gör gott i själen att få njuta av sockendräkternas färgprakt och träffa vänner och bekanta.

Men i år är det bara jag där. Jag är alldeles ensam. Jag lyfter blicken mot stängen som med vissen rumpa och bruna kransar ledset pekar upp mot himlen. Ingen näverlur hörs, inget spelmanståg och inga små kullor och masar kommer trippande med *rummpo*. Det är alldeles tyst. Det är bara vinden som får björklöven att susa.

Nästan alla majstångsresningar ställdes in i Dalarna. I Sammilsdalen, på gammelgårdar, i trösklador och på fåbodas. Det var bara i Gesunda som man reste stängen. Den vevades upp med vansch och besökarna höll avstånd. Serveringen på Hembygdsgården hölls stängd under hela sommaren.

Här är jordgubbarna!

Det är högsommar och solen skiner över Solens Ö. Jag står i kön utanför gamla BP och Uno-X macken för att köpa jordgubbar. Peter är dörrvakt och organiserar kunderna efter principen ”en ut en in.” Vi finner oss i situationen för är det något som är värt att vänta på så är det Sollerö Jordgubbar. Idag ett känt varumärke i hela Siljansbygden.

Efterfrågan på lokala varor ökade under året. Närodlat och med korta transporter.

Vi uppskattar mer och mer det småskaliga och färska.

Var är turisterna?

Det är semestertider men vi ser inte lika många utländska bilplåtar som vi brukar göra.

Campingen, som firar 50 år, är fullbokad men inte av tyskar och norrmän. Däremot är det många fler svenska husbilar än vanligt. Vi får lära oss ett nytt ord »Hemester.«

I ”Kooopen” ökar försäljningen av metmask. Vi svenskar kanske lär oss att upptäcka vad vårt land och vår natur har att erbjuda? Är det början på en ny trend för oss svenskar?

Var är mötena?

Det är dags för ett möte och jag slår på datorn. Vi lär oss Teams och Zoom för att kunna hålla kontakt inom företag, organisationer och föreningar. De fysiska mötena försvinner och ersätts av de digitala. Känns obekvämt i början men övning ger färdighet. Digitalt blir ett nytt sätt att arbeta och umgås. Kanske början på en ny trend i arbets- och föreningsliv?

Var är kunderna?

Jag är på väg in i *Kooopen*, mötesplatsen nummer ett på Sollerön.

På trappen möts jag av budskapet ”att på grund av trängsel ber vi att bara en person i sällskapet går in och handlar.” Innanför skjutdörren uppmanas jag att sprita händerna. Väl inne i butiken finns golvdekal som uppmanar mig att hålla avstånd. I normala fall

Coop Sollerön. *Koopen*. Foto: Torbjörn Nääs

träffar jag alltid något bekant ansikte att prata med bland expone-ringarna men nu visar jag respekt och stannar inte till och pratar inne i affären. Ulrika, Susanne, Therese och deras kollegor sitter i kassan omgivna av ett plexiglas. Jag uppmanas t.o.m. att doppa fingrarna i sprit innan jag trycker kortkoden på kortläsaren. För säkerhets skull finns det också en avskiljande skärm där jag packar kassen.

För 70-plus går det att ringa och beställa varor samt betala/hämta på kajen.

Mat och dryck måste vi människor ha även i bistra tider. Mat-butiker klarar sig bra trots pandemin. Värre är det för detalj-handeln som t.ex. kläder och skor. Bygghandeln går däremot bra för när människor inte kan resa bort investerar de hemma i sina bostäder.

Här är motionärerna!

Jag tar på mig vandringskängorna. Matsäcken är nedpackad. Det är dags att upptäcka en ny del av socknen. Igår vandrade vi från Kulå-

ra till Bäcksta. Idag tänker vi gå från Malibambo till Norra Hällens fäbodrar. Vi ser spår efter skogens konung längs stigen.

Aldrig tidigare har så många promenerat eller motionerat i Sollerö socken. Träningsrundor, hundpromenader, barnvagnar och cykelturer på stigar och vägar. Grillplatserna var ofta fullbelagda för vi människor lärde oss att umgås utomhus. Aldrig tidigare har så många svenska turister besökt Dalarna under sommaren. Njupeskar fick rekordantal i besökare. Många upptäckte hur promenadvänliga Dalafjällen är. Men alla var inte rätt utrustade för fjälltur. Man kanske inte ska gå i lågskor som man kunde läsa om i MT.

Var är soldgubbarna?

Det är en onsdag morgon kl. 09.00 i september och jag är på väg till Gubbfrukost. Varje onsdag under våren har frukostbordet varit dukat i Prästgården med ägg, gröt och smörgås med ost och leverpastej. Och kaffe förstås!

Men nu kan vi inte sitta där och ljuga, berätta historier, skratta och

Gamla Prästgården. Foto: Torbjörn Nääs

mumsa. Gubbfrukosten har flyttat ut. Vi får en frukostpåse och äter vid frisbeegolfbanan eller i kyrkan.

Gemenskap och sociala kontakter är viktigt. Nu får de göra ett fysiskt uppehåll på obestämd tid.

Var hörs musiken?

Jag sitter på cykeln på väg mot Båkkan. Passerar kyrkan och tänker på att Sollerö kyrka är berömt för sin fina akustik och därmed speciellt lämpad som konsertlokal.

Jag brukar ta cykeln dit för att lyssna på »Musik i sommarkväll«. Den här sommaren hörs inga instrument eller stämmor vare sig i kyrkan eller hos Kulturföreningen Einar. Det är inte läge för ett kulturliv inomhus.

Sollerö kyrka. Foto: Torbjörn Nääs

Var är besökarna?

Det är adventstider och jag ser fram emot ett julbord på Stoltgården. Men det blir ingenting av med det. Det är över huvud taget svårt

att hälsa på de släktingar och vänner som bor där. Vi lär oss att ta personligt ansvar och inte utsätta den äldre generationen för någon eventuell smittorisk.

Var är julen?

På första advent hörs inte orgeln i »Bereden väg för Herren« som den brukar göra. Och luciafirandet öppnar upp för kreativa »tåg» utomhus.

Nu är det julafton och klockan är 11.00. Julen är här. Kyrkan är öppen men den är tom. Inga barnfamiljer samlas vid krubban. Ingen präst berättar om Josef och Maria. Inget evangelium läses på soldmål av någon kyrkvård. Tomten kommer till gårdarna så småningom men vi är inte lika många som samlas för att öppna klapparna.

Alla kyrkor var öppna under julhelgen men ingenstans hölls det någon gudstjänst. De få julottor som genomfördes sändes digitalt. Kyrkan förkunnade att tro, hopp och kärlek inte var inställt.

De tre visa råden

I småskolan fick jag öva ramsor så att jag kom ihåg saker. År 2020 lärde jag mig ytterligare en ramsa: »tvätta händerna ofta, nys i armvecket och håll avstånd.»

Det sistnämnda är alltid något som trafikpolisen brukar råda för ökad säkerhet. Nu fick begreppet en annan viktigare innebörd.

Social distansering predikades i media. Egentligen handlar det om fysisk distansering. Speciellt inomhus. Att träffas utomhus och att umgås i telefon/dator blev än viktigare.

De som tycker om att kramas fick troligen abstinens. Det finns ett uppdämt behov av kramar framöver. Kanske kramarna återkommer när alla är vaccinerade?

Lasse Nordström i Vibergsgården